

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตร หลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลำปาง

วิภาดา ศุภสุวรรณกุล, พย.ม.

งานห้องผ่าตัด โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ภูมิหลัง : การศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการมีผลต่อสมรรถนะเชิงวิชาชีพ ปัจจุบันรพ.ลำปางมีพยาบาลวิชาชีพ ที่จบปริญญาโทสาขาการพยาบาลหรือหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางเพียงร้อยละ 12.7 ซึ่งต่ำกว่า รพศ.ขนาดเดียวกันในภาคเหนือตอนบน

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรหลังปริญญา ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลำปาง

วัสดุและวิธีการ : เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง ในพยาบาลวิชาชีพรพ.ลำปางที่ไม่เคยศึกษาต่อในหลักสูตรเฉพาะทางหรือปริญญาโทสาขาการพยาบาลมาก่อนจำนวน 552 คน ระหว่าง ก.ย.2550–มิ.ย.2551 ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป ความต้องการในการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีผลกระทบวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา Fisher's exact test และ stepwise multiple regression analysis

ผลการศึกษา : มีผู้ตอบแบบสอบถามคืนมา 506 ราย ร้อยละ 60.8 ต้องการศึกษาต่อโดยเกือบครึ่งของประชากรกลุ่มนี้มีสถานภาพโสด, 4 ใน 5 อายุไม่เกิน 40 ปี, 2 ใน 3 ปฏิบัติงานเป็นเวรผลัดและรับราชการมาไม่เกิน 10 ปี ซึ่งต่างจากกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญ ประชากรมีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท ไม่มีปัญหาเรื่องตารางเวลาปฏิบัติงานหรือภาระในการดูแล มีแนวโน้มที่ต้องการศึกษาต่อสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อวิเคราะห์สหสัมพันธ์ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อได้แก่ อายุไม่เกิน 40 ปี สามารถบริหารจัดการเวลาได้และมีความพร้อมในตัวเอง โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องการจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ (ค่า odds ratio 5.16, 3.29, 2.33 และ 2.56 ตามลำดับ)

สรุป : ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรหลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพรพ.ลำปางได้แก่ อายุที่ไม่เกิน 40 ปี สามารถบริหารจัดการเวลาได้และมีความพร้อมในตัวเอง โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องการจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ

คำสำคัญ : ความต้องการศึกษาต่อ, การศึกษาหลังปริญญา, หลักสูตรเฉพาะทาง, ปริญญาโทสาขาการพยาบาล

ติดต่อบทความ : วิภาดา ศุภสุวรรณกุล งานห้องผ่าตัด รพ.ลำปาง 280 ถ.พหลโยธิน ต.หัวเวียง อ.เมือง จ.ลำปาง 52000 โทรศัพท์ 054-223623-31 ต่อ 3300 E-mail: wipada@windowsslive.com

บทนำ

พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2540 ได้กำหนดให้พยาบาลวิชาชีพทุกคนต้องมีการศึกษาต่อเนื่องและมีการต่ออายุใบประกอบวิชาชีพทุกๆ 5 ปี⁽¹⁾ ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้ปรับเปลี่ยนวิธีประเมินผลการปฏิบัติงานโดยนำแนวคิดสมรรถนะมาใช้ในการบริหารงานบุคคล เพื่อมุ่งพัฒนาให้ข้าราชการมีศักยภาพเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กร⁽²⁾ ส่งผลให้มีการตื่นตัวในด้านการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลวิชาชีพที่รับราชการจากการศึกษาของสุชาติ อิมพิทักษ์⁽³⁾ และกัญญา โตท่าโรง⁽⁴⁾ พบว่า การอบรมเพิ่มเติมทางการพยาบาล และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติเชิงวิชาชีพของพยาบาล เพราะการศึกษาทำให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสติปัญญาในการพิจารณาอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ยังพบว่าพยาบาลที่จบปริญญาโทจะมีพฤติกรรมในการปฏิบัติเชิงวิชาชีพมากกว่าพยาบาลที่จบปริญญาตรี และมีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ รวมทั้งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีกว่า

โรงพยาบาลลำปางเป็นโรงพยาบาลระดับตติยภูมิให้บริการผู้ป่วยในเขตภาคเหนือตอนบน ปัจจุบันมีพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 675 คน จบปริญญาโทสาขาการพยาบาลร้อยละ 6.2 จบหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางร้อยละ 6.5 ในขณะที่รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ ซึ่งเป็นรพศ. ขนาดเดียวกัน มีพยาบาลวิชาชีพ 568 คน จบปริญญาโทร้อยละ 16.5 มากกว่ารพ.ลำปาง 2.7 เท่า ทั้งนี้อาจมีปัจจัยที่ส่งเสริม หรือเป็นอุปสรรคที่ทำให้พยาบาลวิชาชีพมีการเข้าศึกษาต่อได้มากน้อยแตกต่างกัน การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรหลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพ

รพ.ลำปาง เพื่อนำข้อมูลมาใช่วางแผนพัฒนาบุคลากรต่อไป

วัสดุและวิธีการ

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (cross-sectional study) ในพยาบาลวิชาชีพ รพ.ลำปาง ที่ไม่เคยศึกษาต่อในหลักสูตรเฉพาะทางหรือปริญญาโท สาขาการพยาบาลมาก่อน จำนวน 552 คน ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา 0.98 นำไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ 40 คน แล้วนำมาปรับให้เหมาะสมก่อนนำมาใช้สำรวจในช่วงเดือนกันยายน 2550 - มิถุนายน 2551 โดยสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของประชากร ความต้องการในการศึกษาต่อและปัจจัยที่มีผลกระทบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบค่าสัดส่วนด้วย Fisher's exact test และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อด้วย stepwise multiple regression โดยใช้โปรแกรม Stata version 9.0 (Stata Corp, Texas, USA)

ผลการศึกษา

จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 552 ฉบับ ได้รับตอบกลับคืนมา 506 ฉบับ (ร้อยละ 91.7) ประชากรส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 37.9) เกือบทั้งหมดเป็นหญิง เกินครึ่งมีสถานภาพสมรสคู่ ส่วนใหญ่เป็นพยาบาลวิชาชีพระดับปฏิบัติการ (ร้อยละ 89.1) และเกินครึ่งปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยใน ประชากรส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 60.8) โดยเกือบครึ่งของประชากรกลุ่มนี้มีสถานภาพโสด, 4 ใน 5 อายุไม่เกิน 40 ปี, ประมาณ 2 ใน 3 มีช่วงเวลาปฏิบัติงานเป็นเวรผลัด (เช้า บ่าย ดึก) และรับราชการมาไม่เกิน 10 ปี

ในขณะที่ประชากรกลุ่มที่ไม่ต้องการศึกษาต่อส่วน ราชการและรับราชการมาเกิน10 ปี ซึ่งลักษณะดัง ใหญ่อายุ 41-50 ปี สมรสแล้ว ปฏิบัติงานในเวลา กล่าวนี้นี้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ความต้องการศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามลักษณะทั่วไป (n=506)

ลักษณะทั่วไป	ความต้องการการศึกษาต่อ				ค่า p
	ต้องการ (n=308)		ไม่ต้องการ (n=198)		
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	
อายุ					<0.001
21-30 ปี	116	37.7	31	15.7	
31-40 ปี	133	43.2	59	29.8	
41-50 ปี	52	16.9	79	39.9	
51-60 ปี	7	2.2	29	14.6	
เพศ					0.849
หญิง	301	97.7	194	97.9	
ชาย	7	2.3	4	2.1	
สถานภาพสมรส					<0.001
โสด	137	44.5	46	23.2	
คู่	160	51.9	141	71.2	
หย่า / หม้าย	11	3.6	11	5.6	
หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน					<0.001
-งานผู้ป่วยใน	174	56.5	102	51.5	
-งานผู้ป่วยหนัก อุบัติเหตุและฉุกเฉิน	81	26.3	23	11.6	
-งานผู้ป่วยนอกและเวชกรรมสังคม	28	9.1	38	19.2	
-งานพยาบาลเฉพาะทางและห้องตรวจพิเศษ	25	8.1	35	17.7	
ตำแหน่งงาน					0.013
- พยาบาลวิชาชีพซ์ระดับบริหาร	283	91.9	168	84.8	
- พยาบาลวิชาชีพซ์ระดับปฏิบัติการ	25	8.1	30	15.2	
ช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน					<0.001
-ปฏิบัติงานเป็นเวรผลัด (เช้า ป้าย ดึก)	209	67.9	88	44.4	
-ปฏิบัติงานเฉพาะในเวลาราชการ	58	18.8	74	37.4	
-ปฏิบัติงานในเวลาราชการและอยู่เวรนอกเวลาราชการ	41	13.3	36	18.2	
ระยะเวลาในการรับราชการ					<0.001
ไม่เกิน10 ปี	201	65.3	83	41.9	
มากกว่า 10 ปี	107	34.7	115	58.1	

เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการศึกษาต่อ พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีสุขภาพ แข็งแรง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน มีรายได้ เพียงพอ บริหารจัดการภาระงานที่รับผิดชอบได้ และมีทัศนคติพึงพอใจต่อวิชาชีพไม่แตกต่างกัน ระหว่าง 2 กลุ่มที่ทำการศึกษา สำหรับปัจจัยที่แตก ต่างกันระหว่างทั้ง 2 กลุ่มได้แก่ ระดับของรายได้ และความสามารถในการบริหารเวลา กล่าวคือ ประชากรที่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท ไม่มีภาระในการดูแลและไม่มีปัญหาเรื่องตาราง เวลาในการปฏิบัติงาน มีแนวโน้มที่ต้องการศึกษา ต่อสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพ (n=506)

ปัจจัย	ความต้องการศึกษาต่อ				ค่า p
	ต้องการ (n=308)		ไม่ต้องการ (n=198)		
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	
สุขภาพไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน	286	92.9	179	90.4	0.324
มีโรคประจำตัว	73	23.7	53	26.8	0.436
รายได้ต่อเดือน					
ไม่เกิน 20,000 บาท	147	47.7	46	23.2	<0.001
20,001 บาทขึ้นไป	161	52.3	152	76.8	
มีรายได้เพียงพอ	234	76.0	157	79.3	0.385
บริหารจัดการภาระงานที่รับผิดชอบได้	276	89.6	178	89.9	0.917
การบริหารเวลาในการศึกษา					<0.001
จัดการได้	93	30.2	31	15.7	
จัดการไม่ได้	215	69.8	167	84.3	
จัดการไม่ได้เนื่องจาก					<0.001
- ภาระในการดูแล	54	25.1	83	49.7	
- ตารางเวลาในการปฏิบัติงาน	80	37.2	31	18.6	
- ทั้งภาระและตารางเวลา	81	37.7	53	31.7	
มีอุปสรรคการเดินทางไปสถานศึกษา	126	40.9	133	67.2	0.067
ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล					
พึงพอใจ	232	75.3	143	72.2	0.437
ไม่พึงพอใจ	76	24.7	55	27.8	

ประชากรส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 60.8 โดยหลักสูตรที่มีความต้องการมากที่สุดคือ การพยาบาลเฉพาะทางร้อยละ 38.3 รองลงมาคือ ปริญญาโททางการพยาบาล ร้อยละ 31.5 และสาขาอื่นๆ ร้อยละ 30.2 โดยปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการศึกษาต่อมากที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษารองลงมาคือการจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 อุปสรรคในการศึกษาต่อ ของพยาบาลวิชาชีพ (n=506)

อุปสรรคในการศึกษาต่อ (เลือกได้หลายข้อ)	ความต้องการศึกษาต่อ				ค่า p
	ต้องการ (n=308)		ไม่ต้องการ (n=198)		
	จำนวน	(ร้อยละ)	จำนวน	(ร้อยละ)	
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูง	229	74.4	127	64.1	0.017
การจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ	135	43.8	43	21.7	<0.001
ขาดความพร้อมในตัวเอง	114	37.0	116	58.6	<0.001
ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร	113	36.7	46	23.2	0.002

เมื่อนำปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อของประชากรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส สถานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่งงาน ช่วงเวลาในปฏิบัติงาน ระยะเวลาบริหารการรายได้ต่อเดือน ความสามารถบริหารจัดการเวลา และอุปสรรคในการศึกษา มาหาความสัมพันธ์แบบมีขั้นตอน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรหลังปริญญา ได้แก่ อายุที่ไม่เกิน 40 ปี, สามารถบริหารจัดการเวลาได้และมีความพร้อมในตัวเอง โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องการจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ (ค่า odds ratio 5.16, 3.29, 2.33 และ 2.56 ตามลำดับ, ตารางที่ 5)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเข้าศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพ

ปัจจัย	odds ratio	ค่าช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95
อายุ 21-40 ปี	5.16	2.95 - 9.00
สามารถบริหารจัดการเวลาได้	3.29	1.64 - 6.61
มีความพร้อมในตัวเอง	2.33	1.33 - 4.00
ไม่จำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ	2.56	1.44 - 4.58

วิจารณ์

เหตุจูงใจในการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาล ได้แก่ ความต้องการพัฒนาวิชาชีพด้านการให้บริการ การเรียนรู้ การพัฒนาจิตใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การมีปฏิสัมพันธ์และความ

สัมพันธ์ทางสังคมกับ ผู้ร่วมวิชาชีพ รวมถึงสร้าง ความภูมิใจในตนเอง มีโอกาสก้าวหน้าและมีความมั่นคงในวิชาชีพ⁽⁶⁻⁹⁾ นอกจากนี้ยังอาจทำเพื่อผ่อนคลายจากงานและชีวิตประจำวัน หรือเพื่อต้องการเปลี่ยนสายงาน เนื่องจากความเบื่อหน่ายในงาน

ผู้ร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา⁽¹⁰⁾ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรหลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพ รพ.ลำปางมากที่สุดคือ อายุ โดยประชากรที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 40 ปี (ร้อยละ 80.9) สอดคล้องกับการศึกษาของยุพาพรรณ ผ่องศรี และกนกนาถ ศิลปวิจารณ์⁽¹¹⁾, จินตนา ยูนิพันธ์ และคณะ⁽¹²⁾ ที่พบว่าผู้มีอายุน้อยจะมีการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้มีอายุมาก โดยผู้มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีการอ่านหนังสือและฟังวิชาการพยาบาลบ่อยกว่าผู้มีอายุมาก นอกจากนี้ กพ. ยังได้กำหนดอายุผู้ที่มีสิทธิรับทุนไปศึกษาชั้นที่สูงกว่าปริญญาตรีไว้ที่อายุไม่เกิน 45 ปี⁽¹³⁾ ปัจจัยที่มีผลรองลงมาก็คือความสามารถบริหารจัดการเวลา พบว่าร้อยละ 84.3 ของประชากรที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ นั้น มีสาเหตุจากตารางเวลาในการปฏิบัติงานและมีภาระในการดูแล สอดคล้องกับกรองจิตร์ วาทีสาธกกิจ⁽⁶⁾ ที่ศึกษาพบว่า ภาระงานที่หนัก จำนวนคนทำงานที่น้อย และขาดเวลาศึกษาค้นคว้า เป็นเหตุผลหลักที่ทำให้พยาบาลไม่อยากศึกษาต่อเนื่อง

อุปสรรคสำคัญต่อความต้องการศึกษาต่อที่พบจากการวิจัยนี้ ได้แก่ การจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ และขาดความพร้อมในตัวเอง เช่นเดียวกับการศึกษาของกรองจิตร์ วาทีสาธกกิจ⁽⁶⁾ และจินตนา ยูนิพันธ์ และคณะ⁽¹²⁾ ที่พบว่า เหตุผลที่ทำให้พยาบาลในประเทศไทยไม่อยากศึกษาต่อเกิดจากหน่วยงานไม่อนุมัติ ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุน ไม่มีเวลาเตรียมตัวและขาดความพร้อมในตัวเอง ส่วนปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ ที่ได้เคยมีการรายงานไว้ เช่น ปัญหาสุขภาพ การอยู่ห่างไกลจากสถานศึกษาและขาดแหล่งศึกษาค้นคว้า^(7-10,14) นั้นไม่พบว่าเป็นอุปสรรคต่อความต้องการศึกษาต่อของพยาบาลวิชาชีพ รพ.ลำปางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ก็คือ ฝ่ายการพยาบาล รพ.ลำปางควรมีนโยบายส่งเสริมการ

ศึกษาหลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพ กล่าวคือ พยาบาลที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี ควรสนับสนุนในเรื่องตารางเวลาของพยาบาลที่ปฏิบัติงานแบบเวรผลัด ซึ่งจะส่งเสริมให้สามารถบริหารจัดการเวลาในการศึกษาต่อได้ง่ายขึ้น พยาบาลที่มีอายุเกิน 40 ปี ควรส่งเสริมการอบรมหลักสูตรระยะสั้น นอกจากนี้ควรมีนโยบายเพิ่มทุนสนับสนุนการศึกษาต่อ หรือจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้ยืมเพื่อการศึกษา รวมทั้งการประเมินตำแหน่งที่เหมาะสมกับคุณวุฒิการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในราชการภายหลังสำเร็จการศึกษา ทางด้านสถาบันการศึกษาควรมีการเปิดหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการที่มีความหลากหลายและสม่ำเสมอในจังหวัดลำปาง เพื่อลดอุปสรรคในเรื่องการเดินทางค่าใช้จ่าย เพื่อให้พยาบาลที่สนใจเรียนต่อสามารถบริหารจัดการเวลา ตารางปฏิบัติงานและแผนชีวิตได้ดียิ่งขึ้น

สรุป

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรหลังปริญญาของพยาบาลวิชาชีพ รพ.ลำปาง ได้แก่ อายุที่ไม่เกิน 40 ปี, สามารถบริหารจัดการเวลาได้และมีความพร้อมในตัวเอง โดยไม่มีอุปสรรคในเรื่องการจำกัดจำนวนคนลาศึกษาต่อ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ รศ.ดร.นพ.รอ. ชัยนรินทร์ ทร ปทุมานนท์, รศ. ชไมพร ทวีศรี, ดร.สุภาภรณ์ อุดมลักษณ์, ดร.ปริศนา นวลบุญเรือง, คณะกรรมการการวิจัย รพ.ลำพูน, คณะกรรมการส่งเสริมการวิจัยและกลุ่มการพยาบาล รพ.ลำปาง ที่ได้ช่วยเหลือ แนะนำและเป็นที่กำลังใจให้จนการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักการพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข. การศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มการบริการพยาบาลในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์; 2547.
2. ศุภชัย ยาวะประภาส. การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทยกระแสใหม่และสิ่งท้าทาย. กรุงเทพมหานคร : จุฑาทอง; 2546.
3. สุชาติ อิมพิทักษ์. การปฏิบัติเชิงวิชาชีพของพยาบาลโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2542.
4. กัญญา โตท่าโรง. พฤติกรรมความเป็นวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2541.
5. เพ็ญผกา พุ่มพวง. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะวิชาชีพ วัฒนธรรมองค์กร ลักษณะสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตการทำงานกับความยึดมั่นผูกพันในองค์กรของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลศูนย์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.
6. กรองจิตร วาทีสาธกกิจ. ความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องทางการพยาบาลของพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดสภากาชาดไทย [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต] ภาควิชาพยาบาลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2522.
7. ประภาพรพรรณ ตันมณี. เหตุผลของการเข้าร่วมในการศึกษาต่อเนื่องของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดพิจิตร [การค้นคว้าแบบอิสระ]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2548.
8. รัตนภรณ์ บัวลา. เหตุผลของการเข้าร่วมในการศึกษาต่อเนื่องของหัวหน้าหอผู้ป่วย ในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคเหนือ [การค้นคว้าแบบอิสระ]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2548.
9. ชยาพร ปิ่นปัก. เหตุผลของการเข้าร่วมในการศึกษาต่อเนื่องของหัวหน้ากลุ่มการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนเขตภาคเหนือ [การค้นคว้าแบบอิสระ]. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2548.
10. อัมพร ศิริวัลย์, เพ็ญฟ้า นรพัลลภ, อำไพรัตน์ กลิ่นขจร. ความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระบรมราชชนก; 2542.
11. ยุพาพรรณ ผ่องหิรัญ, กนกนาถ ศิลป์วิจารณ์. ความต้องการและความคิดเห็นด้านการ วิชาชีพของบุคลากร โรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนครสวรรค์. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ; 2533.
12. จินตนา ยูนิพันธุ์ และคณะ. การพัฒนานตนเองของพยาบาลไทย. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ; 2530.
13. กลุ่มพัฒนาบุคลากร สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. การลาศึกษาต่อในประเทศ. [สืบค้น13 กันยายน 2550]. Available from: URL:<http://www.hrd@m-culture.go.th>
14. สายหยุด นิยมวิภาต และคณะ. ความต้องการการศึกษาต่อของพยาบาล โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ ; 2522 .

Factors Affecting Requirement for Post-graduate Study of Registered Nurses in Lampang Hospital

Wipada Suprasuwankul, MSN
Operating Room Unit, Lampang Hospital, Lampang

Lampang Med J 2009; 30(2): 67-74

Abstract

Background: Post-graduate and continuous education are essential for professional assessment of civil servant. Currently the percentage of registered nurses (RN) in Lampang hospital who graduated specialized diploma or master degree in nursing is lower than other regional hospitals in northern Thailand.

Objective : To identify the factors affecting requirement for post-graduate study of RN in Lampang hospital.

Material and method : A cross-sectional study was surveyed between September 2007–June 2008 in 552 RN who had never studied in specialized diploma or master degree in nursing. The demographic data, requirement for post-graduate study and affecting factors were recorded by self-completed questionnaires and analyzed by descriptive statistics. Fisher's exact probability test and stepwise multiple regression analysis were used to identify the prognostic factors.

Results : Five hundred and six questionnaires were replied and 60.8% of RN required post-graduate study. Among these, nearly half were single, four-fifth aged less than 40 years, two-third had shift-working for 10 years or less, significantly contrary to the non-requirement group. RN who earned less than 20,000 Baht per month, capable to cope the study time and workload had more tendency to pursue post-graduate program. The prognostic factors for post-graduate study requirement were age <40 years, capability to cope the study time, preparedness for studying and no restriction of study leave (odds ratio 5.16, 3.29, 2.33 and 2.56 respectively).

Conclusion : Factors affecting requirement for post-graduate study of RN in Lampang hospital were age <40 years, capability to cope the study time, preparedness for studying and had no restriction of study leave.

Keywords : Study requirement, Post-graduate program, Specialized diploma, Master degree in nursing